

9. Тулай О. І. Реформування системи доходів місцевих бюджетів у контексті міжнародного досвіду. *Финансы, денежное обращение и кредит в повышении благосостояния населения Украины* : материалы Всеукр. науч.-практ. конф. (г. Симферополь, 26 окт. 2007 г.). Симферополь : НАПКС, 2007. С. 47–49.
10. Тулай О. І., Тріпак М. М. Тенденції формування доходів місцевих бюджетів. *Світ фінансів*. 2011. Вип. 4. С. 91–100.
11. Тулай О. І. Перспективи розвитку місцевих бюджетів як основи фінансових ресурсів місцевого самоврядування. *Формування єдиного наукового простору Європи та завдання економічної науки* : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 24–26 жовт. 2007 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2007. С. 151–154.
12. Тулай О. І. Організаційно-правові засади функціонування місцевих фінансів України // *Модернізація місцевих фінансів України в умовах економічних і соціальних трансформацій* : кол. моногр. за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, 2008. С. 19–35.

Фірман Юлія Володимирівна

студентка 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н, доцент Дем'янюк А.В.

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

Бюджетна система є в усіх країнах світу, проте її розвиток і функції зумовлені низкою національних, політичних, економічних та інших факторів. Найбільший вплив мають економічні та політичні фактори. Бюджетна система України – сукупність державного бюджету та місцевих бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин, державного і адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права. До місцевих бюджетів відносяться бюджет Автономної Республіки Крим, обласні, районні бюджети та бюджети місцевого самоврядування [1].

Місцеві бюджети – це фонди фінансових ресурсів, що мобілізуються й витрачаються на відповідній території. Бюджетами місцевого самоврядування є бюджети територіальних громад, сіл, селищ, міст (у тому числі районів у містах) та їх об'єднань, що створюються згідно з законом. Це фонди фінансових ресурсів, що перебувають у розпорядженні місцевих рад народних депутатів та органів місцевого й регіонального самоврядування. Усього місцевих бюджетів в Україні близько 12 тис.

За джерелами доходи місцевих бюджетів поділяють на податкові доходи, неподаткові доходи, доходи від операцій з капіталом, а також трансферти від центральної влади та органів влади вищого територіального рівня.

Аналіз структури доходів місцевих бюджетів України свідчить про те, що відбулося зростання дохідної частини місцевих бюджетів України за 2017 рік у порівнянні з 2016 роком відбулося за наступними джерелами [2]:

- податок на доходи фізичних осіб у структурі доходів місцевих бюджетів становив 57,3%, його обсяги зросли на 31,1 млрд. грн. або на 39,9%;

- плата за землю займала 13,7% у структурі доходів місцевих бюджетів, її обсяги зросли на 3 млрд. грн. або на 13%;

- єдиний податок у зв'язку із змінами у законодавстві збільшився в обсягах на 6,1 млрд. грн. або на 35,7% ;

- податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки становив 2,4 млрд. грн., що більше на 70,9%;

- плата за надання адміністративних послуг зросла в обсягах на 844,4 млн. грн. або на 40,1%;

- трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам становили 272,9 млрд. грн., що більше на 77,5 млрд. грн.

Аналіз показників дохідної частини місцевих бюджетів України за 2017 рік констатує її зростання, а також – зростання частки місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України, проте негативною є тенденція зростання обсягів міжбюджетних трансфертів, що у майбутньому може сприяти послабленню здійснення реформи децентралізації та фінансової автономії на місцевому рівні [2].

Важливо зазначити, що для ефективної організації управління економікою та соціальною сферою на місцевому рівні органи місцевого самоврядування мають володіти достатніми власними фінансовими ресурсами. Одночасно із цим вони повинні мати відносну самостійність у встановленні податків та інших обов'язкових платежів, що є джерелами надходжень до відповідного бюджету [3].

Література:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://pravo.in.ua/lib.html#rz2456> (дата звернення: 25.09.2019 р.).

2. Дем'янюк А. В. Напрями зростання доходів місцевих бюджетів України в трансформаційних умовах. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Demyanyuk-A.-V.pdf> (дата звернення: 25.09.2019 р.).
3. Міщенко Л. О. Формування і використання коштів місцевих бюджетів України в умовах децентралізації: теорія і практика. *Ефективна економіка*. 2018. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/1_2018/67.pdf (дата звернення: 25.09.2019 р.).

Худик Дмитро Іванович

студент 2 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку, ТНЕУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент Сидорчук А.А.

БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС НА РІВНІ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ

Основи бюджетного планування і виконання місцевих бюджетів визначаються Конституцією України, а також спеціальним бюджетним законодавством – Бюджетним та Податковим кодексами України. У даних законодавчих актах встановлені повноваження органів влади і управління як на рівні держави, так і на рівні сільської ради щодо складання, затвердження і виконання бюджетів, розподіл функцій між центральними, місцевими органами влади і сільською радою, управлінням доходів і видатків кожного з них.

На рис. 1. представлено складові бюджетного процесу на рівні сільської ради.

Рис.1. Стадії бюджетного процесу на рівні сільської ради*

**Складено автором на основі джерела [1]*